

בב א מיי פ"ה מהל שבת
הלכה א סגנו לאון סה
טושי"ע א"ח ט"י דבס טפי
ז:
בב ב מיי פ"ה מהל שבת
הלכה א סגנו עשן ל
טושי"ע א"ח ט"י דס טפי
ז:
בב ג מיי פ"ה מהל שבת
ז'לית הלכה ז סגנו
עשן ט טשי"ע א"ח ט"י
יה טפי ז יוס"י ט ט"י
ז:
בב ד מיי פ"ה מהל שבת
הלכה י סגנו לאון סה
טושי"ע א"ח ט"י דבס טפי
ז:
בב ה מיי פ"ה מהל שבת
הלכה יא סגנו לאון סה
טושי"ע א"ח ט"י דבס טפי
ז:
בב ו מיי פ"ה מהל שבת
הלכה יב סגנו לאון סה
טושי"ע א"ח ט"י דבס טפי
ז:

מוסף תוספות

א. ואפי' לאורו. מוס' הלא' ב. לר' מוס' הלא' ג. הראיה לגופו. מוס' הלא' ד. שאין ראיה לו לגופו אלא לשריפה. מוס' הלא' ה. דרחיצת חמין בער"ש. ג. מוס' רש"י ו. מוס' ראשונים מצוה וטעונים ברכה. מוס' הלא' ז. והי' רבוחה. מוס' הלא' ח. אין ת"ש. מוס' הלא' ט. מושא איסור. אלא שלא יבא לר"י סכה. ולא שיש בו ברבכה. מוס' הלא' י. מוס' הלא' יא. מוס' הלא' יב. מוס' הלא' יג. ש"ך בה ברכה. מוס' הלא' יד. ה"ל אינה חובה רבחה. מוס' הלא' טו. מוס' הלא' טז. מוס' הלא' יז. מוס' הלא' יח. מוס' הלא' יט. מוס' הלא' כ. מוס' הלא' כא. מוס' הלא' כב. מוס' הלא' כג. מוס' הלא' כד. מוס' הלא' כה. מוס' הלא' כו. מוס' הלא' כז. מוס' הלא' כח. מוס' הלא' כט. מוס' הלא' ל. מוס' הלא' לו. מוס' הלא' לא. מוס' הלא' לב. מוס' הלא' לג. מוס' הלא' לד. מוס' הלא' לה. מוס' הלא' לו. מוס' הלא' לז. מוס' הלא' לח. מוס' הלא' לט. מוס' הלא' לך. מוס' הלא' לך. מוס' הלא' לט. מוס' הלא' לו. מוס' הלא' לז. מוס' הלא' לח. מוס' הלא' לט. מוס' הלא' לך.

תתן לו ולא לאורו מב"ד דבת אורו היא. ואס תאמר מדיו ולא לאורו כתיב אימא' תתן לו ולא דבר שאין ראו לו כלל^א וי"ל דאס כן לא לכתיב אלא תתן לאין נתינה פחות משה פרוטה^ב מדתתיב לו משמע לגי' ולא לאורו^ג:

הדלקת גז בשבת חובה פי' נמוס סעודה דחובה

היא שיעוד דמקום הנר משום עונג אכל מהדלקת גז גופיה לא היה פריץ אצ"י דפשיטא דחובה היא דמתן (לקמן דף נ"א): על ג' עבירות נשים כו' על שאין זהירות זהדלקת הנר: **חובה**. לגבי רחל'ת (ז' ידים דממין קרי ליה חובה^ה) דלא הוי כל כך מצוה ומיס אחרויס קרי ליה חובה (ט' משום סכנה דמלא סדומית ושהרגו הנפש וחמירי טפי מן הראשוני' ויש שרויס לומר דאין לצדק אהדלקת גז מדקרי ליה חובה כדאמרין (מולינ קפ. ה) מיי אחרוניס חובה ואין טעוין צרכה^ו ואומר ר"ת דשיבש הו' דלא דמי למיי אחרוניס^ז דלא הוי אלא להלכה דעלמא אכל הדלקת גז^ח היא חובה של מצות עונג שבת וכמה חובה^ט דלטיעוין צרכה ומה שאומר טעם אחר שלא לצדק משום שאס הימ' מודלקת ועומדת לא היה צרי' לכבדמ' ולחזור ולהליקה ולא להליק אחרת^י אין נראה דהא גבי כיסוי הדס (ס' פו.) אס כסוה הרוח פטור^{יא} מלכסותו אפי"ה כשנכסה צריך לצדק וכן נולד מהול אכ"א למ"ד^{יב} דאין צריך להטיף ממנו דס צדית וכשמל תניא צדיליה פ"ר^{יג} ר' אליעזר דמילא (לקמן דף ק"א): **המל אומר** כו' ובסקר רב עמרם יש המדליק גז צשבת מצדך אשר קדשנו כו' ועוד נראה לר"ת^{יד} שאס היה הנר מודלק ועומד שצריך לכבד ולחזור ולהדליק כדאמר ליה ההוא סג"א ובלבד שלא יקדים ובלבד שלא יאחר (לעיל דף כ"ג):

מתוך שריחו רע. ופא על גז דפשו נמי ירחו רע

כדאמר בפ"ק (דף י"ג): הא דממחא והא דנפטא וצפרק אמר להס הממונה (יומא דף ל"ט). הא למדוד נפט אומריס לו מדוד לענמי^ט אין ירחו רע כמו עטרין^י:

סדין בצניצת ב"ש פוטרין פירש בקונטרס צ"ש לא דרשי

ואין לה פדיון ואסורה לזרים הנך נפישן ואיבעית אימא קדש חמור שכן ענוש ברת רב נחמן בר יצחק אמר אמר קרא יתתן לו ולא לאורו מכלל דבת אורו הוא: רבי ישמעאל אומר כו': מאי טעמא אמר רבא מתוך שריחו רע גורה שמא יניחנה ויצא אמר ליה אבי ויצא אמר ליה שאני אומר הדלקת גז בשבת חובה דאמר רב נחמן בר רב זבדא ואמרי לה אמר רב נחמן בר רבא אמר רב הדלקת גז בשבת חובה רחיצת ידים ורגלים בחמין ערבית רשות ואני אומר ימצוה מאי מצוה דאמר רב יהודה אמר רב כך היה מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי ע"ש מביאים לו עריבה מלאה חמין ורוחץ פניו ידיו ורגליו ומתעמף ויושב בסדיניו המצוייצין^א ודומה לבלאך ה' צבאות והיו תלמידיו מחבין ממנו כנפי כסותן אמר להן בני לא כך שניתי לכם סדין בצניצת בית שמאי פוטרין וב"ה מחיבין והלכה בדברי בית הלל ואינהו יסברי גזירה משום כסות לילה: ר' יוחנן משלום נפשי נשיתי טובה מאי ותונח משלום נפשי אמר ר' אבהו זו הדלקת גז בשבת נשיתי טובה אמר רבי ירמיה זו בית המרחץ (ט' א) (אמר רבי יוחנן) זו רחיצת ידים ורגלים בחמין ר' יצחק נפחא אמר זו מטה נאה וכלים נאים שעליה ר' אבא אמר זו מטה מוצעת ואשה מקושמת לתלמידי חכמים: ת"ר איזה עשיר כל שיש לו נחת רוח בעשרו דברי רבי מאיר: סימן מ"ט ק"ס: רבי טרפון אומר כל שיש לו ק' כרמים ומאה שדות וק' עבדים שעובדין בהן רבי עקיבא אומר כל שיש לו אשה נאה במעשים רבי יוסי אומר כל שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו ט' תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר ד'ין מדליקין בצרי מאי טעמא אמר רבה מתוך שריחו גודף גזרה שמא יסתפק ממנו אמר ליה אבי ליבא

ואין לה פדיון. להוציאה לחולין אכל קדש יש קדש שפדה כגון שהומס לפני שחיטה: ואסורה לזרים. לעולם אכל קדש יש קדש שומר לזרים לאמר זיקה כגון מעשר בהמה ותודה ושמיים: **הנך נפישן**. צ"ש: כרס. עדיפא דלית זה תרי' חומרי ימיו נכרתי והולך עירי: ראשים דגנך ססן לו ולא לאורו. מכאן שאין מורמין מן הטמא על הטהור^א דכתיב תתן לו דבר הראוי לו לאכול ולא לתת לאורו להסיק ומדלצטרין למעוטי מכלל דבת אורו היא להסקה: וי"ל. מאי איכפת לן: חובה. כבוד שבת הוא שאין סעודה חשובה אלא דמקום אור כעין יממא צפרק צתרא דיומא (דף ע"ג): **רחוץ ידים ורגלים**. ערבית ליל שבת: **בסדיניו המצוייצין**. סדיניס של פשתן וצנן צניצת של תכלת כלאים אלא שומתר לא היה המורה דדרשינן סמוכין לא מלשן שעטנו גדליס מעשה לך (מנחות פ"ד ל"ט): **מחבין ממנו כנפי כסותן**. שהיו להס סדיניס שאין מצוייצין: **יום שמאי פוטרין**. ואף על גב דלציצת חובה הוא בכל טלימות שיס לו לאדם ואפילו מוניס דקופסא הני דפשתן פטורין משום דכלאים לא שרף רחמנא דלא דרשי סמוכין: **וב"ה מחיבין דדרשי סמוכין**: ואינהו סברי. [מלמדין] שהיו אסורין סבור נהי להלכה כב"ה ומיביין מדאורייתא מהיה [דכנן] גזור צבו משום כסות לילה שמא היא לו כסות שמוחד ללילות ויטיל צו צניצת ונמנא לוצב כלאים שלא דמקום מצוה דכסות לילה לא מחייב צניצת דכתיב^א ורחיטם אותו. וצניצת^ב פרכינן וכי צ"ד מתנין לעקור דבר מן המורה לפטור את החייב ומשני סז ואל מעשה שאני: **הדלקת גז צשבת**. שלא היה לו ממנה להדליק וצמקוס שאין גז אין שלום שולך ונכשל (ו) והולך צאפליה: **אינה עשיר**. נפקא מיניה למטרע להדורי צמילתא: **נחם רוח עשיריו**. שמח בתולו אס מעט אס רב: **שעובדין צנן**. צשדות עבודה הזריכה להס: **שמה יסתפק ממנו**. ותניא דתוספתא (ט) הנותן שמן לנר חייב משום מצעיר והמסתפק חייב משום מכבה דמסתק צינה צגמרל דיס טוב (דף כ"ג): **דהא**

(א) פסחים לג. (ב) מנחות ט. עדיות פ"ד [מ"ז]. (ג) ז"ל ר' יוחנן אמר. (ד) תוספתא פ"ג. (ה) מנחות פ"ב. (ו) מגילת טו. (ז) [מולינ ז"ל]. (ח) [פ"ב]. (ט) [מולינ קה"ג]. (י) [לקמן קה"ג]. (יא) א"כ כיון דהי' כבי' למה עשין כן שמתמידין עליו לצי' מהרש"א וכת"י א"כ שמתמידין עליו למה אסין כיון דהלכה כבי' (ט) [גס מ"ג]. (פ) [וע"פ תוספתא יבמות ג' ד"ה טלהו ותוס' מנחות ט"ה ס"ד].

תורה אור השלם

1 ראשית דגנך תירשך ויחבך וראשית יצ אצרך תתן לו. דברים י"ד ו' ונתתן משלום נפשי איכה ג' ז'

הגהות הב"ה

(א) גבי אמר רבה ממון סדימ: (ב) שם זו בית המרחץ רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן זו חמילת (ג) רשי"ד ה"ה הדלקת וכו' ומכל (ה) [הולך] מ"ז ע"ב ס"א ואובל: (ד) [תוס' ד"ה חובה לגבי חמילת ידים ורגלים בחמין דלא הוי (אב) כל כך מצוה קרי ליה חובה ומיס אחרות:

גלוין הש"ס

גמרל ודומה לבלאך ה' צבאות. עין קדושין דף ע"ב פ"א דב"ש ד"ה דומים למלאכת השבת: רש"י ד"ה ברת יצמיא דאית בה תרי וכו'. עין צער"ט ספ"ט דסנהדרין: [תוס'] ד"ה תתן לו וכו' דאין תנינה פחות משהו פירוש. עין גיטין דף כ"ט ב' תוספתא ד"ה דלמא:

רב נסים גאון

אינהו סבור גזירה משום כסות לילה. עיקר וליה במס' מנחות בפרק התכלת (דף ט') דתנו רבנן סדין חובה. ממנהג של רבי אלעזר. ויש אומרים רחיצת ידים ורגלים בחמין מצוה. סדין בצניצת ב"ש פוטרין וכו'. רוב דבר אמר גזירה משום כסות לילה.

רבינו חננאל

אמרו משמיה דרב הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. וכן אמר רבא הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. אורב חנו אמר אפילו רחיצת ידים ורגלים בחמין חובה. ממנהג של רבי אלעזר. ויש אומרים רחיצת ידים ורגלים בחמין מצוה. סדין בצניצת ב"ש פוטרין וכו'. רוב דבר אמר גזירה משום כסות לילה.

(א) פסחים לג. (ב) מנחות ט. עדיות פ"ד [מ"ז]. (ג) ז"ל ר' יוחנן אמר. (ד) תוספתא פ"ג. (ה) מנחות פ"ב. (ו) מגילת טו. (ז) [מולינ ז"ל]. (ח) [פ"ב]. (ט) [מולינ קה"ג]. (יא) א"כ כיון דהי' כבי' למה עשין כן שמתמידין עליו לצי' מהרש"א וכת"י א"כ שמתמידין עליו למה אסין כיון דהלכה כבי' (ט) [גס מ"ג]. (פ) [וע"פ תוספתא יבמות ג' ד"ה טלהו ותוס' מנחות ט"ה ס"ד].

אמרו משמיה דרב הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. וכן אמר רבא הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. אורב חנו אמר אפילו רחיצת ידים ורגלים בחמין חובה. ממנהג של רבי אלעזר. ויש אומרים רחיצת ידים ורגלים בחמין מצוה. סדין בצניצת ב"ש פוטרין וכו'. רוב דבר אמר גזירה משום כסות לילה.

אמרו משמיה דרב הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. וכן אמר רבא הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. אורב חנו אמר אפילו רחיצת ידים ורגלים בחמין חובה. ממנהג של רבי אלעזר. ויש אומרים רחיצת ידים ורגלים בחמין מצוה. סדין בצניצת ב"ש פוטרין וכו'. רוב דבר אמר גזירה משום כסות לילה.

אמרו משמיה דרב הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. וכן אמר רבא הדלקת גז בשבת (תנוכה) [וחובה]. אורב חנו אמר אפילו רחיצת ידים ורגלים בחמין חובה. ממנהג של רבי אלעזר. ויש אומרים רחיצת ידים ורגלים בחמין מצוה. סדין בצניצת ב"ש פוטרין וכו'. רוב דבר אמר גזירה משום כסות לילה.

(א) ע"ל דק"ל רב רבן שמשיה דרב אמר רחל'ת ידים ורגלים בחמין ערבית רשות ואני אומר מצוה ממנהג של ר"י בר אלעאי.

(א) מנחות לט: ג' נ"ב ק"ס; שבעות ט: בסוכות דל: ג' (א) נ"ג מעליד תוספות ד"ה ר"ס; (ד) נ"ג מ"ש על הגליון פסחים א"ל, (ה) נ"ב ס"א; טומאות, (ו) כ" מ" ו"כ; הכ"ל דקן ולרצה וכו' עד מאריך הו' גליון, (ז) ט"ל.

תורה אור השלם

1 וכל אשר יפל עליו מדרם במתקן יקומא מובל בלי עץ או כגד או עור או שק כל בלי אשר יעשה מלאכה בקדש במים יובא ויקומא עד הערב וקרה: ויקרא יא לב 2 לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו: דברים כב יא

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שכן ממשא וכו' ולא בנעיים כדאית' בת"כ. ומפורש ג' נממני ר"פ"א דנעיים:

מוסף רש"י

מנין לרבות צמר גמלים כו'. דלמטמאין ננעיים (מנחות לט:). נוצה של עורים. קרי טוה לפי שאלו קך כשאר צמר (סו:).

רבינו הגנאל

ואסיקנא הדר ביה רבה מההיא ואיתוקמה דאביי. ואמר רב נחמן בר יצחק אהא דתנא דבי רבי ישמעאל הוהיל ונאמרו בגדים סתם ופרטין לכתוב באחד מהן צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים.

במה מדליקין פרק שני שבת

מאז נגד. דכתיב בשרצים. או ריבויא הוא: דתניא ל"ג. דלא מתניתא היא היכי פליג עלה אביי ואמר מיבעיא ליה לשלש על שלש הא תנא תני בהדיא שלשה על שלשה בשאר נגדים מניין אלא דרשא דרבא היא: **גלי רחמנא בנגעים.** דרבייה מן והבגד וה"ה לשרצים דכיון

נפקא ליה מאז נגד דתניא בגד כו'. פירש צוקוטרוס דלא גרסינן דתניא דלא ברייתא היא היכי פליג אביי^א ולאו פירכא היא דהא אביי מודה דלא אחא לרבות שאר נגדים לאידך תנא דבי רבי ישמעאל^ב כדאמר אביי גופיה בסמוך והיינו היא ברייתא

כו.

עין משפט נר מצווה

עא א מ"י פ"כ מהל' כלס הל' א ופ"ג הלכ' ב: עב ב מ"י פ"א מהל' כלס הלכ' א: עג ג מ"י פ"י מהלכות כלס הלכ' א סמג לאוין רפג טו"ש"ע י"ד סיומן רלח ספיק א:

תוס' ישנים

(א) וק"ק דהא רב פפא אמרה משמע ממש מילתא דרבא דאמר כ"י לית ליה ג' על ג' ונראה דלרב פפא נמי לא מדיקין שאר נגדים אלא דוקא ששה על שלשה והא דקאמר לאתויי כלסא נוחא ליה למתקן כלסא דמילתא דפסקא דלמר ופשמיה דוקא: (ב) וי"ל דבשילוח מתנת פפקא לן טמא שק מוגל טמא נפסג וכה"ל לכת למיפקר מה לשקן שקן ממשא כבעדשה דליכא למימר טמא מת ויזיח אצל נמר ופשמיה אמאי לא יזיח הכי טמא מת ויזיח דליפקין משתלים מ"ש" דבגד ועור ומיזיח איכא למיפקר מה להלך הוהו שקן שקן מטמא שק ופאר כלס:

מוסף תוספות

א. בסמוך, למדרש י"א בנ"ד במילתא אחתית, א"י לאו מתניתא היא אלא סבירא דרבא דרדושי הכי. ב. לקמן מיבעיא. ב. דתני 'מנין לרבות צמר ופשתים'. רמ"ן. ד. וכו'. בה שלשה על שלשה לפי סברתו. מוס' הל"ש. ה. דאמר רב אהרן דאין טמאה בשאר בגדים כלל. ש"ת להר"ן. [נ]פליג אההיא מתניתא, אלא דפרכין ל"י דמ"מ קרא ד"א בגד מאי עביד ל"י. רמ"ן. א. אוריג כל שהוא בשרצים מנא ליה. מוס' הל"ש. ז. והיאך אפשר לומר דנגעים לא חמירי, דהא שתי וערב מטמא בהם משא"כ בשאר טומאות דעלמא. רמ"ן. ח. [ו]לא ילפינן שרצים מנייהו. מוס' הל"ש. ט. דהשתא לא שייך למפוך מחומרא שייך דרין. מוס' הל"ש. י. כיון דילפינן צמר דתחוב בנגעים, וקרא סתמא כתיב צמר. מוס' הל"ש. יא. הגם. מוס' הל"ש. יב. וישעורו ד' על ד' מוס' הל"ש. יג. ומרבי ל"י הכא מ"א בגד' לשיעור שלש על שלש. מוס' הל"ש. יד. פ"י ללבושו ולא לשקו. רמ"ן. טו. והשתא נמי נוחא דלא תקשי לך דרובה של עוים שמעינן מכל מעשה עוים דתחוב במה, דאי מהתם הו"א להו כדון שק. דשק שיעורו ארבעה על ארבעה. קמ"ל או בגד' דמנוצה דהוה משיעור הרק הוה שיעור כבוד שלש על שלש, ושער הגס דוקא הוה מארבעה על ארבעה. מוס' הל"ש. טז. וטבר פפא כהנא דבי ר' ישמעאל. מוס' יבמות ד: ד"ה ופלוני י'. למצוטי שאר בגדים מצויצו. רש"י. יז. תנא דבי ר' ישמעאל. רש"י.

דכתיב בהן נגד כי התם מיניה ילפינן צבנין אב: שרצים אין שמי וערב מוטמא בהן דבגד כתיב בהו ולא שמי ולא ערב: ואידך אי ס"ד. ורבא אמר לך על כרחיך לשלשה על שלשה בשאר נגדים אחא דליו ג' לייף דלא נגעיה חמירי לכתוב רחמנא האי ריבויא בשרצים ולשמוק מריבויא דהבגד בנגעים אלא לדרשא אחתיית אחא: **כעדשה.** ונגעים צעינן כריס: מפיק מאידך. כלומר מוצא דהא מסבדת אידך תנא דבגדים לטומאת שרצים: של עוים. קרי נוצה על שם בשאר נגדים בשרצים ג' על ג' דילמד סתם מן המפורש אבל שלשה על שלשה בשרצים אית ליה בהו דליתרבו מלאו נגד: דדר ציה רבא מההיא. ואמר דתנא דבי רבי ישמעאל ורשב"א אמרו דבר אחד ולאו כדביי אלא דלתרוייהו בשאר נגדים^א טומאת ג' על ג' ליכא שלשה על שלשה איכא: **ואיבעיא אימתא הא.** שמענא דסיפא לאו רבא אמרה אלא רב פפא אמרה לאוקמא תרוייהו תרי תנאי דרבי ישמעאל כהדרי ולמימר דמדה תנא דרשא דיש טומאת שרצים בשאר נגדים: ה"ג דרב פפא אמר אף כל לאתויי כלסא. אף כל דתנא דרשא דקאמר אף כל נגדים סתם אמר ופשמיה לאו לפרושי נגדים סתומים דטומאה קא אחי כדשאר טומאה ודאי מטמאו שאר נגדים דליתרבו מלאו נגד אלא לפרושי נגד האמור בכלסא סתם ובגד כלסא שטענו וגו' הלכך לרב פפא (א) לא מפיק האי תנא מילתיה דהאי תנא והך פירוקא דסיפא איהו אמרה ולא איתמר כדאמרת ליה אליבא דרבא דמפליג בין ג' על ג' לשלשה על שלשה אלא הכי איתמר רב פפא אמר לא מפיק האי תנא מאידך תנא דאף כל לאתויי כלסא דבי הוה מוקמינן ליה כרבא הוה נריך לפלוגי דכיון דאף כל לטומאת שרצים נמי אחא על כרחיך אף כל למעוטיניהו משלש על שלש כדון נגעיה וכו' נגד לרצויי שלשה על שלשה ואף על גב דלא חטמוו שאר נגדים בנגעים דהא נתמעטו בתרי מינעוטי איתרבו בשרצים אבל לרב פפא לא מיבעי לן לפלוגי דכיון דאתרבו שאר נגדים לשרצים איתרבו לכל תורת אמר ופשמיה צין לשלש צין לשלשה: **בהדיא כתיבי ציה.** אמר ופשמיה לא תלכש שטענו וגו':

מנא ליה נפקא ימאז נגד דתניא בגד אין לי אלא בגד ששלשה על שלשה בשאר נגדים מניין ת"ל או בגד ואביי האי או בגד מאי עביד ליה מיבעי ליה לרבות שלש על שלש בצמר ופשתים דמטמא בשרצים ורבא גלי רחמנא גבי נגעים והוא הדין לשרצים ואביי איכא למיפרך מה לנגעים שכן שתי וערב מטמא בהם ואידך אי ס"ד נגעים חמירי לכתוב רחמנא גבי שרצים וליתו נגעים מינייהו ואידך נגעים משרצים לא אתו דאיכא למיפרך מה לשרצים שכן מטמא בכעדשה^ב אמר אביי האי תנא דבי רבי ישמעאל מפיק מאידך תנא דבי ר' ישמעאל דתני דבי רבי ישמעאל בגד אין לי אלא בגד צמר ופשתים מניין לרבות צמר גמלים וצמר ארנבים נוצה של עוים והשירין והכלך והסריקין תלמוד לומר או בגד רבא אמר כי לית ליה להך תנא דבי רבי ישמעאל בשאר נגדים שלש על שלש שלשה על שלשה על אית ליה והא רבא הוא דאמר שלשה על שלשה בשאר נגדים לרשב"א אית ליה לתנא דבי רבי ישמעאל לית ליה הדר ביה רבא מההיא ואב"א^א ה"א א"ב פפא אמרה רב פפא אמר אף כל לאתויי כלסא בשרצים בהדיא כתיבי ביה^ב לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו ס"ד אמינא ה"מ דרך לבישה אבל בהעלאה כל תרי מיני אסור ולאן ק"ו הוא ומה לבישה דקא מיתתני כולי גופיה מכלאיה אמרת צמר ופשתים אין מדי אחרינא לא העלאה לא כ"ש אלא דרב פפא בדותא היא רב נחמן בר יצחק אמר אף כל לאתויי

שבין מטמא בכעדשה. ורבא א"ע^א דפירכא גמורה היא לא חשיב ליה דלא הוה אלא גילוי מילתא בעלמא דגלי רחמנא בנגעים דג' על ג' קרוי נגד צמר ופשמיה והוא הדין בשרצים והקשה ה"ר יעקב מקורביי^א הקדוש ונימא ק"ו^א [הכין מה שמי וערב דטהור בשרצים טמא בנגעים] על ג' שטמא בשרצים אינו דין שטמא בנגעים^ב ויש לומר דכלים יוכיחו שטמא בשרצים ולא בנגעים אף אני אביא ג' על ג' וכי תימא מה לכלים שכן אין מטמאין ואין נעשין אהל המת במחוצב דג' על ג' נמי אין נעשה אהל כיון דלית ציה פותח טפח אי נמי שק יוכיח אי נמי בגד צבוע ובגד נכרי יוכיח שטמא בשרצים^ג ולא בנגעים כדאמר בת"כ וא"ת דהכא משמע דעדשה הוה פחות מכגרים ומימה לר"י בפסחים בריש אלו דברים (ד' סו:) קאמר מ"אורע חמור מצעל קרי שקן טעון פריעה ופרימה אחרצה בעל קרי לאתמיה

תלמוד לומר או בגד. תימה דלקמן צפרק כמה אשה יוצאה (דף סג:) דרשינן מאז נגד דלריג כל שהוא טמא וכי תימא שקוליה הם ויצאו שניהם מ"מ כי פריך ואביי האי או נגד מאי עביד ליה לימא דליתרין לאריג כל שהוא ואפי' אם נמחק שם ספרים דכתוב בהן או נגד וניגרום דליף מאז נגד פשמיה דכתיב גבי נגעים הניחא לרבא דליף שרצים מנגעים על ידי דגלי רחמנא וה"ה לענין אריג כל שהוא אלא לאביי מאי איכא למימרא: **בהו לנגעים שבין שתי וערב מטמא אהו.** אבל בשרצים לא כדאמר צפרק כמה אשה (לקמן דף סד.) יכול שאני מרצה את התכלים ואת המשוחות מ"ל שק מה שק טווי ואריג אף כל טווי ואריג: **א"י ס"ד נגעים חמירי.** הא ודאי דנגעים חמירי^א אלא מפ"י ה"רס דה"ק אי ס"ד כדקאמרת דלא נגד לרבות ג' על ג' צמר ופשמיה דהא נגעיה חמירי:

שבין מטמא בכעדשה. ורבא א"ע^א דפירכא גמורה היא לא חשיב ליה דלא הוה אלא גילוי מילתא בעלמא דגלי רחמנא בנגעים דג' על ג' קרוי נגד צמר ופשמיה והוא הדין בשרצים והקשה ה"ר יעקב מקורביי^א הקדוש ונימא ק"ו^א [הכין מה שמי וערב דטהור בשרצים טמא בנגעים] על ג' שטמא בשרצים אינו דין שטמא בנגעים^ב ויש לומר דכלים יוכיחו שטמא בשרצים ולא בנגעים אף אני אביא ג' על ג' וכי תימא מה לכלים שכן אין מטמאין ואין נעשין אהל המת במחוצב דג' על ג' נמי אין נעשה אהל כיון דלית ציה פותח טפח אי נמי שק יוכיח אי נמי בגד צבוע ובגד נכרי יוכיח שטמא בשרצים^ג ולא בנגעים כדאמר בת"כ וא"ת דהכא משמע דעדשה הוה פחות מכגרים ומימה לר"י בפסחים בריש אלו דברים (ד' סו:) קאמר מ"אורע חמור מצעל קרי שקן טעון פריעה ופרימה אחרצה בעל קרי לאתמיה

הדר ביה רבא מההיא. ומשום שלא יחלוק ההוא תנא דבי רבי ישמעאל אהך הדר ציה מההיא דלעיל ולא מהך דהכא ואית ליה לרבא אף כל לאתויי שרצים וא"ת בריש יצמות (דף ד: טו) היכי פריך הש"ס והא תנא דבי רבי ישמעאל לית ליה דרבא ההיא דהכף מין כנף מנא ליה דלית ליה הא רבא אית ליה דאף כל קאי אשרצים דאי לאו אף כל ה"א דמיירי גבי שרצים בכל נגדים ואו לג' על ג' אבל השתא דאמר אף כל אמר ופשמיה אצטרין או לרבות שלשה על שלשה בשאר נגדים לא^א וי"ל דהתם קאמר אליבא דרב נחמן בר יצחק דאמר אף כל לאתויי צינית^א דהשתא ודאי^ב לית ליה דרבא דאיהו מחייב שאר מיניו בצינית: **א"כא הא דרב פפא בדותא היא.** תימה לר"י דבריש יצמות (גס טו טז) משמע דתנא דבי רבי ישמעאל אף כל לאתויי כלסא כי היכי דליהו אמר ופשמיה מופנה למדרש

א. בסמוך, למדרש י"א בנ"ד במילתא אחתית, א"י לאו מתניתא היא אלא סבירא דרבא דרדושי הכי. ב. לקמן מיבעיא. ב. דתני 'מנין לרבות צמר ופשתים'. רמ"ן. ד. וכו'. בה שלשה על שלשה לפי סברתו. מוס' הל"ש. ה. דאמר רב אהרן דאין טמאה בשאר בגדים כלל. ש"ת להר"ן. [נ]פליג אההיא מתניתא, אלא דפרכין ל"י דמ"מ קרא ד"א בגד מאי עביד ל"י. רמ"ן. א. אוריג כל שהוא בשרצים מנא ליה. מוס' הל"ש. ז. והיאך אפשר לומר דנגעים לא חמירי, דהא שתי וערב מטמא בהם משא"כ בשאר טומאות דעלמא. רמ"ן. ח. [ו]לא ילפינן שרצים מנייהו. מוס' הל"ש. ט. דהשתא לא שייך למפוך מחומרא שייך דרין. מוס' הל"ש. י. כיון דילפינן צמר דתחוב בנגעים, וקרא סתמא כתיב צמר. מוס' הל"ש. יא. הגם. מוס' הל"ש. יב. וישעורו ד' על ד' מוס' הל"ש. יג. ומרבי ל"י הכא מ"א בגד' לשיעור שלש על שלש. מוס' הל"ש. יד. פ"י ללבושו ולא לשקו. רמ"ן. טו. והשתא נמי נוחא דלא תקשי לך דרובה של עוים שמעינן מכל מעשה עוים דתחוב במה, דאי מהתם הו"א להו כדון שק. דשק שיעורו ארבעה על ארבעה. קמ"ל או בגד' דמנוצה דהוה משיעור הרק הוה שיעור כבוד שלש על שלש, ושער הגס דוקא הוה מארבעה על ארבעה. מוס' הל"ש. טז. וטבר פפא כהנא דבי ר' ישמעאל. מוס' יבמות ד: ד"ה ופלוני י'. למצוטי שאר בגדים מצויצו. רש"י. יז. תנא דבי ר' ישמעאל. רש"י.